

Δράμα: Το έθιμο της λιτανευτικής πομπής στην Καλή Βρύση

/ [Παράδοση](#)

Πιστοί στη μακραίωνη παράδοση του τόπου τους και στη διατήρηση ηθών και εθίμων που χάνονται στα βάθη των χρόνων, οι κάτοικοι της Καλής Βρύσης Δράμας αναβίωσαν και φέτος, την Πέμπτη της Διακαινησίμου, (δηλαδή την πέμπτη μέρα μετά το Πάσχα), το έθιμο της λιτάνευσης της ιερής εικόνας της Αναστάσεως.

Διανύοντας μια απόσταση 18 χιλιομέτρων, το έθιμο αυτό αποτυπώνει με το πιο καταλυτικό τρόπο πώς η παράδοση και η λαογραφία «δένουν» αρμονικά με την αναγέννηση της φύσης και την Ανάσταση του Θεανθρώπου.

Με μπροστάρη τον π. Στυλιανό, εφημέριο του ενοριακού ναού του Αγίου Νικολάου της Καλής Βρύσης και την εικόνα της Αναστάσεως που κρατούσαν εναλλάξ, κάτοικοι της Καλής Βρύσης αλλά και των γειτονικών χωριών που συμμετείχαν στη λιτανευτική πομπή διέσχισαν μια απόσταση συνολικής διάρκειας πεντέμισι ωρών

περίπου μέσα στην φύση.

Ξεκινούν από το εξωκλήσι του Προφήτη Ηλία μετά την τέλεση της Θείας Λειτουργίας και τον αγιασμό. Ο ιερέας αναπέμπει δέση προς τον Αναστάντα Χριστό για υγεία των κατοίκων και καρποφορία της γης, για προστασία των καλλιεργειών από το χαλάζι και τις άσχημες καιρικές συνθήκες. Σε όλη τη διάρκεια της πομπής οι κάτοικοι κουβαλούν μαζί τους ένα μεγάλο σήμαντρο που αποτελεί το παλαιότερο κειμήλιο του χωριού. Το κρατούν δυο νέοι άντρες, που το χτυπούν σε όλη τη διάρκεια της λιτανείας, ψάλλοντας το Χριστός Ανέστη.

Σε αυτή τη μακρά διαδρομή οι πιστοί κάθε ηλικίας διασχίζουν αγροτικούς δρόμους, ανθισμένα μονοπάτια και καταπράσινες πλαγιές βουνών υμνώντας το μεγαλείο της φύσης και δοξάζοντας τον Αναστάντα Χριστό. Την πομπή συνοδεύουν αναβάτες πάνω σε άλογα και όλοι μαζί φτάνουν μέχρι το τελευταίο άκρο των γεωγραφικών ορίων του χωριού προκειμένου να επισκεφθούν όλα τα εξωκλήσια.

Οι νέοι άνθρωποι θεματοφύλακες της παράδοσης

Όπως εξηγεί, μιλώντας στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, ο Δημήτρης Σίδος, με καταγωγή από την Καλή Βρύση και πρώην γραμματέας του ομώνυμου πολιτιστικού συλλόγου, «οχτώ είναι συνολικά τα εξωκλήσια που επισκέπτονται ο ιερέας και οι πιστοί: του Προφήτη Ηλία, της Ζωοδόχου Πηγής, των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένη, του Αγίου Αντώνιου, του Αγίου Αθανάσιου, της Μεταμόρφωση του Σωτήρος, του Αγίου Γεωργίου και τελευταίο του Αγίου Βλασίου. Όταν η πομπή φτάνει σε κάθε εξωκλήσι, ο ιερέας μαζί με τα άτομα που κρατούν το σήμαντρο και την εικόνα κάνουν τρεις στροφές γύρω από το ναό. Στη συνέχεια μπαίνουν μέσα, ανάβουν τα καντήλια και ο ιερέας τοποθετεί πάνω στην Αγία Τράπεζα ένα κομμάτι αντίδωρου από τη λειτουργία της Μεγάλης Πέμπτης τυλιγμένο σε ένα σβόλο άσπρου κεριού».

«Το πιο σημαντικό είναι ότι κάθε χρόνο ολοένα και περισσότεροι νέοι άνθρωποι συμμετέχουν σε αυτή την αναβίωση του εθίμου. Αυτή η λιτανευτική πομπή είναι η εκπλήρωση ενός τάματος για πολλούς κατοίκους και χάρη στην ενέργεια των νέων ανθρώπων το έθιμο διασώζεται και περνάει από γενιά σε γενιά», υπογραμμίζει ο κ. Σίδος.

«Η γλυκιά ψιχάλα» που εύχονται οι ντόπιοι

Η λιτανευτική πομπή καταλήγει στα δυο τελευταία εξωκλήσια του Αγίου Γεωργίου και του Αγίου Βλασίου, προστάτη των γεωργών και των κτηνοτρόφων που βρίσκεται στην ορεινή περιοχή του Μενοικίου όρους. Εκεί, ο ιερέας αναπέμπει δέση και αγιάζει την περιοχή. Οι ντόπιοι -αγρότες στην πλειονότητά τους,

προσεύχονται για τη «γλυκιά ψιχάλα», όπως αποκαλούν την ποτιστική βροχή που είναι απαραίτητη τους καλοκαιρινούς μήνες για τις καλλιέργειες του κάμπου, απευχόμενοι τις έντονες καιρικές συνθήκες και ιδιαίτερα το χαλάζι.

Με το τέλος ακολουθεί γλέντι απ' όλους τους κατοίκους του χωριού, με τους ήχους των παραδοσιακών οργάνων της γκάιντας και του νταχαρέ (ντέφι με μεγάλη διάμετρο), αλλά και κεράσματα που προσφέρει η εκκλησιαστική επιτροπή του ιερού ναού του Αγίου Νικολάου.

Η κρυφή ενέργεια της Καλής Βρύσης

Ολόκληρη η περιοχή της Καλής Βρύσης από αρχαιοτάτων χρόνων κρύβει μια μοναδική ενέργεια. Εδώ οι άνθρωποι λατρεύουν την φύση και τη ζωή. Δεν είναι διόλου τυχαίο που σε όλη τη Δράμα αποτελεί κυρίαρχη θεότητα ο Διόνυσος, ο μασκοφόρος θεός της έκστασης, της γονιμότητας της Γης, του κρασιού, της διασκέδασης, της ίδιας της ζωής. Σημαντικό ιερό λατρείας του θεού, ανασκάφηκε στην Καλή Βρύση κατά το χρονικό διάστημα 1991-1996, στον πλατύ κάμπο κάτω από την σκιά του Μενοικίου όρους και δίπλα στον παραπόταμο του ποταμού Αγγίτη.

Μετά το τέλος των ανασκαφικών εργασιών ακολούθησε η κατασκευή ενός από τα καλύτερα στέγαστρα του ελλαδικού χώρου. Η ανασκαφή αποκάλυψε το συγκρότημα του ιερού στη θέση μικρή Τούμπα, ένα τεχνητό γήλοφο με διάσπαρτα ρηγμένους δόμους. Πρόκειται για ένα ορθογώνιο κτιριακό συγκρότημα, διαστάσεων 34 X 16 μ. που σώζεται σε καλή κατάσταση και εσωτερικά χωρίζεται σε τρεις κύριες περιοχές που αποτελούν τις λειτουργικές ενότητες του ιερού.

Η θέση αυτή, που απέχει 2 χλμ. Περίπου, ανήκει στην κοινότητα Καλής Βρύσης και δεσπόζει σε όλη την κοιλάδα του ποταμού Αγγίτη επάνω σε ένα πλάτωμα. Αποτελεί φυσική θέση αρκετά αξιόλογη, σημαντικό για διάφορες εποχές ανάμεσα στα βουνά Μενοίκιο και Φαλακρό σε μικρή απόσταση από το σπήλαιο Μααρά Αγγίτη.

Απόηχος της Διονυσιακής λατρείας αποτελεί το σημερινό δρώμενο της Καλής Βρύσης τα Μπαμπούγερα στις αρχές του Γενάρη, ενώ η θέση, η μικρή Τούμπα, είναι γνωστή από γενιά σε γενιά με την ονομασία «κονάκι του Βάκχου».

Πηγή: ΑΠΕ -ΜΠΕ